

CZAS APOKALIPSY

STAN WOJENNY 1981-1983

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**ZAPAL
ŚWIATŁO
WOLNOŚCI**

**13 grudnia
19.30**

Łódź, 13 grudnia 1981 r. Szturm ZOMO na siedzibę Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemi Łódzkiej. Fot. IPN

Gdańsk, 15 grudnia 1981 r. Wyprowadzenie czołgów na ulice miast miało zastraszyć polskie społeczeństwo. Fot. IPN

Katowice, 16 grudnia 1981 r. Pacyfikacja strajku w kopalni „Wujek”, w wyniku której straciło życie 9 górników.

Fot. Archiwum Społecznego Komitetu Pamięci Górników Poległych 16 grudnia 1981 roku.

A P E L W A L E S Y do Narodu Polskiego. Nie dajmy się zalać. Podejmajmy strajki w wielkich zakładach pracy, w małych stosujemy bierny opór. W razie stosowania siły przez wojsko postępujemy tak aby nie doszło do przelewu krwi. **BĄDŹNY SOLIDARNI. Pomagajmy sobie wzajemnie, a udowodnimy że nasz ZWIĄZEK ISTNIEJE I DZIAŁA NADALI /Chyliczki, 15.12./**

TYGODNIK WYWOJENNY

NR

1-2

NSZZ Solidarność

REGION MAZOWSZE 7.01.1982

- **WPROWADZENIE STANU WOJENNEGO JEST NIELEGALNE I NIEPRAWNE** ponieważ: 1/w myśl postanowień Konstytucji PRL/art.31/Rada Państwa ma prawo wydać dekrety tylko i wyłącznie pomiędzy Sesjami Sejmu, brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że została zagrożona suwerenność narodu i byt państwa/art.33ust.2/: ani narodu, ani ojczyzny, ani państwa nie można utóż- samiać z wąską grupą dysponentów sił zbrojnych. Siły zbrojne mają bronić Narodu Polskie- go/art.10/.2/nielegalne jest również powołanie tzw.WRON-y. Konstytucja PRL nie przewi- duje takiego organu, WRON-a jest więc juntą wojskową stojącą ponad prawem. Powoływanie się na Konstytucję PRL i praworządność jest więc hańbą i bezprawiem, wszystkie decyzje junty oparte są tylko na przemocy. **NIEPODPORZĄDKOWANIE SIĘ ZALECENIOM JUNTY NIE STANOWI NARUSZENIA PRAWA!** Prawnicy Wydziału Prawa UJ, 14.12.1981
- **INFORMACJA PRAWNA.** Należy odróżniać pojęcie internowania od aresztowania. Powiadomienie o tym czy zatrzymany jest internowany bądź aresztowany powinno nastąpić po 48 godz. od zatrzymania. Internowanym nie mogą być wytaczane procesy. Internowanie podczas stanu wojennego jest besterminowe i dekonowane jest na podstawie podejrzeń o działalność szko- dliwą dla państwa. Aresztowani, a więc ci, którym zostaną przedstawione zarzuty na piśmie mają prawo do obrony, także w procesach doradnych. Należy także przypadek zgłaszać naty- chniając adwokata. **POBĄDY** prawne: mec. Maciej Dubois, zesp. 25, Pl. Zbawiciela 2, poniedz. śro- dy 18-19, czwartki 17-19. Rada Adwokacka, Al. Ujazdowskie przy Pl. Frzech Krzyży, środy 16-17. Mec. Edward Wende, zesp. adv. 7, ul. Smolna 32, prócz środy i soboty, godz. 15-17. Prof. Nie- lubowicz, klinika Ak. Med. Lindleya, udziela pomocy medycznej rodzinom internowanych i are- sztowanych. **UPRAWNIENIA** internowanych/rozporz. Min. Sprawiedl. z 20.12./niezwłoczne zawi- domienie o miejscu pobytu osoby najbliższej/rodzina, narzeczona/; 2x w miesiącu zakup ży- wności, tytoniu itp. za 1100zł; 2 paczki w miesiącu po 3 kg/na talon od internowanego/; 1 widzenie w miesiącu 60 min. z osobą najbliższą za zgodą komendanta ośr. odosobnienia lub kom. woj. MO z terenu, gdzie jest internowany; co dzień 1 godz. spaceru; nieograniczone spo- tkania z adwokatem bez nadzoru/pełnomocnictwo dla adv. wystawia osoba najbliższa/.
- **INTERNOWANIA.** Główna ich fala miała miejsce między 0.0 a 1.00 trzynastego 12 i około 7 rane tego samego dnia. W dalszym ciągu są jednak internowane kolejne osoby. Mp. 22.12 in- ternowano publicystkę "Tyg. Solidarność" Wandę Falkowską. Bezpiecie nie udało się jednak zatrzymać wielu osób, wśród nich czołowych działaczy "Solidarności" - przew. ZR Mazowsze Zb. Bujaka, v-ce Viktora Kulerskiego, przew. KF w ZM Ursus Zb. Janasa, przew. ZR Dolny Śląsk MŁ. Fraszyniaka/podobne za jego wydanie wyznaczono 250 tys. nagrody/. Listy gończe rozestła- no też za Patrycjuszem Kosmowskim, przew. ZR Podbeskidzie. Milicjanci otrzymali adjecta i rysopisy osób poszukiwanych. **OBOZY.** Na terenie kraju działa ich przynajmniej 78. Warunki od dobrych/Białogłaka/po bezle/nieogrzewane namioty na Helu/. W końcu grudnia okupant zlikwidował obóz przejściowy na stadionie we Wrocławiu, gdzie przetrzymywano ludzi na śniegu pod gołym niebem. TV RPN zrobiła podobno reportaż z tego obozu/Przegl. Bież. Wgd. 5/ Wg niepotwierdzonych inf. podobny obóz znajdował się w pierwszych dniach po wprowadze- niu stanu wojennego w Radomiu. Różne źródła podają ilość internowanych w całym kraju na 50-100 tys. Wersja rządowa: 5 tys., z czego w W-wie ponad 360. Ilość znanych nazwisk poz- wala przypuszczać, że internowano znacznie więcej, choć w ostatnim tyg. ub. roku zwolnic- no m.in. 14 osób z Białogłaki i kilka z Jaworza, gdzie w wojskowym domu wypoczynkowym/po- ligon Drawskie/przebywa kilkadziesiąt osób-naukowców i pisarzy. Warunki są tu prawdopo- debnie najlepsze, w innych obozach i więzieniach sytuacja wygląda gorzej-ap. w Mieleci- ale pod Włocławkiem, gdzie w opróżnionym na 3 dni przed wprowadzenia stanu woj. więzie- niu przetrzymuje się ok. 1000 osób, wśród nich podobno także z W-wy. Internowani z Pozna- nia/przedpodobnie się wszyscy/przebywają w Góbarzowie, w nowym więzieniu, natomiast część internowanych z Trójmiasta-w Łarowcu, gdzie wg inf. z końca grudnia przetrzymują

 **ZAPAL
ŚWIATŁO
WOLNOŚCI**
13 grudnia
19.30

Warszawa, zima 1981/1982 r. Obecność wojska na ulicach była zjawiskiem typowym dla początkowych tygodni stanu wojennego.
Fot. Tadeusz Zagoździński

Rewidowanie prywatnych samochodów przez milicję – codzienność stanu wojennego. Fot. IPN

Kwidzyn, 14 sierpnia 1982 r. Pacyfikacja protestu w ośrodku dla internowanych. W okresie stanu wojennego władze internowały niemal 10 tysięcy osób, głównie działaczy „Solidarności”. Fot. IPN

LIST GOŃCZY

SPOŁECZEŃSTWO POSZUKUJE
WROGA NARODOWEGO

CHARAKTERYSTYKA POSZUKIWANEGO : SYN KRESÓW WSCHODNICH · URODZONY PO WIELKIEJ
REWOLUCJI · OCZY CZERWONE — DOSWIADCZALNYCH KRÓLIKÓW · WARGI ZACIŚNIĘTE CIEN
ZGŁODNIALNYCH MONGOKÓW · USZY ODSTAJĄCE — NAIWNYCH KONFIDENTÓW · TYPOWY CIEN
NOSA · SZTYWNA MA SZYJĘ · UMYŚŁ TWARDY JAK ŁOKCIE · PATRZY NA ŚWIAT Z NAWYKU
PRZEZ CIEMNE OKULARY * OSTATNIO UKRYWAŁ SIĘ MIĘDZY BUGIEM A ODRĄ · UŻYWA
PSEUDONIMÓW : „I SEKRETARZ” · „PREMIER” · „GENERAL ARMI” · „PRZEWODNICZĄCY K O K” *
OD 13 XII 1981 ROKU SZEF TERRORYSTYCZNEJ ORGANIZACJI WOJSKOWEJ „wrona” INICJATOR
POWSTANIA BOJÓWKI „okn” OBECNIE „pion” * WSZYSTKICH KTÓRZY MOGA POMÓC W
SCHWYTANIU LUB UDZIELIC INFORMACJI O ZBRODNIARZU PROSZENI SA O SKONTAKTO—
WANIE SIĘ Z NAJBLIŻSZĄ KOMÓRKĄ SOLIDARNOŚCI * UWAGA! NAGRODA ZA DO—
STARCZENIE ŻYWEGO LUB MARTWEGO ZBRODNIARZA JEST WOLNE NIEPODLEGŁE PAŃSTWO
ORAZ

1 0 0 0 0 0 0 GR

JEDNOCZEŚNIE OSTRZEGA SIĘ WSZYSTKICH ŻE ZA UDZIELANIE POMOCY ŚCIGANEMU
GROZI KARA POZBAWIENIA WOLNOŚCI OD 25 LAT

Gdańsk, 14 listopada 1982 r., przed blokiem, w którym mieszkał Lech Wałęsa. Manifestacja poparcia dla przywódcy „Solidarności” w dniu jego zwolnienia z internowania. Fot. IPN

Lubin, 31 sierpnia 1982 r. Michał Adamowicz, jeden z trzech śmiertelnie postrzelonych przez ZOMO demonstrantów. Tego dnia, w drugą rocznicę powstania „Solidarności”, w całej Polsce odbyły się manifestacje uliczne, brutalnie stłumione przez milicję. Fot. Krzysztof Raczkowiak

Bu.
Warszawa

**ZAPAL
ŚWIATŁO
WOLNOŚCI**

**13 grudnia
19.30**

Warszawa, 3 maja 1983 r. Starcia uliczne w dniu nieuznawanego przez władze PRL święta 3 Maja. Fot. IPN

Warszawa, 19 maja 1983 r. Pogrzeb maturzysty Grzegorza Przemyka, śmiertelnie pobitego przez milicjantów. Uroczystość zgromadziła tłumy i przerodziła się w jedną z większych manifestacji w okresie stanu wojennego. Fot. IPN

Kraków, 22 czerwca 1983 r. Msza święta w czasie II pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Ojczyzny. Fot. IPN

Pomimo represji podziemna Solidarność działała przez całą dekadę i miała wpływ na upadek komunizmu nie tylko w Polsce, ale całej Europy Środkowo-Wschodniej. Fot. IPN